

Notitser.

Det amerikanske Pengevæsen. — Literatur.

Det amerikanske Pengevæsen er en broget Ting, som det ikke for den Udenforstaaende altid er saa let at finde sig tilrette i. Der er i Tidernes Løb blevet lappet og flicket paa det, saa at det nu ligner (— siger J. H. Cuntz i en Artikel »Our Money — as it is«, hvilken vi her gøre nogle Uddrag af —), »en af disse gamle Herregaarde, der i Tidernes Løb ere blevne i den Grad omkalfatrede, at kun lidet af den oprindelige Bygning kan skelnes. Her har man føjet en Fløj til, og der har man sat et Vindue ind; her har man rejst et Tag, og der revet en Skorsten ned; ved hver Forandring har den øjeblikkelige Mode eller den tilfældige Ejers Smag eller Bekvemmelighed været det Afgørende, men til den hele Bygnings Forholdsmæssighed er der ikke blevet taget meget Hensyn. Maaske staar der nu en malerisk Bygning, men næppe nogen harmonisk, og kan Manglen paa Symmetri maaske klæde et gammelt Hus, — saa kan den, naar Talen er om et Møntsystem, let fremkalde nogen Forvirring,

for at bruge et mildt Udtryk. — Vi meddele i det Følgende, støttende os til den oven citerede Afhandling, nogle Data vedrørende de nu i de Forenede Stater cirkulerende Pengesorter:

Guld. Der cirkulerede af Guldmønter i de Forenede Stater d. 1. April 1900 612 Mill. Dollars, i Størrelser af 2½, 5, 10 og 20 Dollars. Men det hele Forraad af Guldmønt i de Forenede Stater ansloges til 1034 Mill. Dollars. Guldmøntningen er i det Væsentlige ordnet ved Love af 1834 og 1837. Et 10-Dollars-Stykke (»Eagle«) vejer 258 grains, $\frac{9}{10}$ Finhed.

Guld-Certifikater. Skatkammersekretæren — »the Secretary of the Treasury«, Finansministeren — er bemyndiget til at modtage Deposita af Guldmønt og til at meddele Certifikater herfor, lydende paa 20, 50, 100, 500, 1000, 5000 og 10,000 Dollars. Gaar Statskassens Guldreserve ned under 100 Mill. Dollars, standser Udstedelsen af Guldcertifikater. De ere ikke »legal tender«, men modtages ved de offentlige Kasser, og kunne altid forlanges indløste med Guld af Statskassen, the Treasury. Den ny Møntlov af 14. Marts 1900 indeholder Bestemmelser om dem. D. 31. Marts 1900 udgjorde deres Beløb 210 Mill. Dollars.

»United States Notes«, sædvanligt kaldede »Greenbacks«. Da Borgerkrigen brød ud i 1861 omfattede det amerikanske Pengevæsen: Guldmønter, lidt Sølv- og Smaamønt, samt Stats-Banknoter. Guldmønternes Beløb udgjorde d. 1. Juli 1861 250 Millioner Dollars, Stats-Banknoternes 202 Mill. Dollars. Efter en haard Kamp udkom d. 25. Febr. 1862 en Lov, der bemyndigede Finansministeren til at udstede 150 Mill. Dollars »United States Notes«, hvilke skulde være

»legal tender«. Allerede d. 11. Juli 1862 udkom en ny Lov, der tillod Udstedelsen af andre 150 Mill. Dollars i disse Noter, — som populært kaldtes og fremdeles kaldes »Greenbacks«. Og da Statskassen snart efter igen manglede Penge, gav en Lov af 3. Marts 1863 Tilladelse til yderligere Udstedelse af 150 Mill. Dollars. Det største samlede Beløb, der nogensinde var i Cirkulation af disse Noter, udgjorde $449\frac{1}{3}$ Mill. Dollars, d. 3. Januar 1864. I 1868 havde man faaet Beløbet bragt ned til 356 Mill. Doll., da en Lov af 4. Febr. nævnte Aar, der blev Lov uden Præsidentens Stadfæstelse, forbød yderligere Inddragning. D. 18. Marts 1869 udstedtes »An act to strengthen the public credit«, hvori det erklæredes, »that the faith of the United States is solemnly pledged to the payment in coin or its equivalent of all the obligations of the United States«, og Løfte blev givet om snarest mulig Indløsning af Greenbacks. Men under Paniken 1873 udstedte Statskassen 26 Mill. Dollars i tidligere indløste, men ikke tilintetgjorte Greenbacks, saa nu cirkulerede der igen 382 Mill. Doll. i Greenbacks, og ved en Bill, som Kongressen vedtog i Foraaret 1874, bestemtes det endog, at Beløbet skulde bringes op til 400 Mill. — dog nedlagde Præsident Grant sit Veto herimod, og ved Lov af 20. Juni 1874 fastsattes Beløbet til hine 382 Mill. Dollars. — Den 1. Januar 1879 skete den Hovedforandring, at Greenbacks, der hidtil havde været uindløselige, forvandlede til indløselige, idet Loven af 14. Januar 1875 havde givet Bestemmelse om, at Metalbetalingen (»specie payment«) skulde genoptages, og at Statskassen skulde være forpligtet til fra 1. Jan. 1879 paa Forlangende at indløse Greenbacks med

Mønt. Imidlertid bestemte Loven af 31. Maj 1878, at de indløste Greenbacks ikke maatte tilintetgøres, nej tværtimod: »they shall be reissued and paid out again and kept in circulation«, siger Loven med rene Ord! Da var det udstaaende Beløb 346,681,016 Dollars, og herved maatte det forblive, indtil Loven af 14. Marts 1900 kom med sine Forandringer. Ogsaa om de enkelte Greenbacks' Størrelse er der blevet kæmpet i det Uendelige. Der cirkulerer af dem Noter paa 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 500, 1000 Doll., men medens der tidligere især kæmpedes for de smaa Noter, har nu Loven af 14. Marts 1900 givet Bestemmelser om, at Noterne under 10 Dollars efterhaanden skulle forsvinde.

«Currency Certificates«. Ved Lov af 8. Juni 1872 bestemtes det, at Finansministeren, for at befri Bankerne for Besværet ved at gemme paa en Mængde smaa Greenbacks, skulde kunne modtage disse som Deposita og derfor udstede Certificater. Loven af 14. Marts d. A. har nu gjort Ende herpaa. De alt udstedte ere ikke »legal tender«. Omtrent for 14 Mill. Dollars fandtes der af dem; — men de forsvinde nu stedse hurtigere.

Nationalbank-Noterne. Det amerikanske Seddelbanksystem hviler væsentlig paa Loven af 3. Juni 1864, »the National Bank Act«. Forandringer heri ere skete fra Tid til anden; sidst ved Loven af 14. Marts d. A. — Bankassociationer, omfattende mindst 5 Personer, kunne dannes med en Kapital, der retter sig efter Størrelsen af den By, hvor Banken oprettes. I smaa Byer paa ikke over 3000 Indv. skal Kapitalen være mindst 25,000 Dollars; i de større Byer mindst 50,000, 100,000, 200,000 Dollars, alt efter Byens Stør-

relse. — Banken deponerer i Statskassen som Sikkerhed for de af den udstedte Sedler amerikanske, rentebærende Bonds, Obligationer. Banken har Lov til at udstede Sedler til saa højt et Beløb, som de af den deponerede Obligationer udgør efter deres pariværdi; men gaar disse Obligationers Kurs ned under pari, har »the Comptroller of the Currency« Ret til at forlange yderligere Deposita af Obligationer eller af lovlig Mønt. Banken maa ikke udstede Sedler til et Beløb, der er større end dens Aktiekapital. Anden Grænse, end hvad de nysnævnte Forskrifter indeholde, gives der ikke for Seddelcirkulationens Størrelse. — De mindste Sedler lyde paa 5 Dollars, de største paa 1000. Loven af 14. Marts foreskriver, at herefter maa ingen Bank udgive mere end $\frac{1}{3}$ af sin Cirkulation i 5-Dollars-Sedler; men af de eksisterende c. 3600 Seddelbanker udstedte i Foraaret 1900 over 900 kun 5-Dollars-Sedler, saa her vil der ske endel Forandring. — Sedlerne ere ikke »legal-tender«, men modtages af de offentlige Kasser (— dog ikke for Indførselstold); desuden modtages den ene Banks Sedler ogsaa af de andre nationale Banker. — Bankerne svare Forbunds-kassen 1 pCt. i aarlig Afgift af Cirkulationen, medmindre Banken har deponeret de ny 2 pCts.-Obligationer, hvorom Loven af 14. Marts giver Bestemmelse; i saa Fald er Afgiften kun $\frac{1}{2}$ pCt. aarlig. — Sedlerne indløses i lovlig Mønt ikke blot af selve den udstedende Bank, men ogsaa af Statskassen, naar der hos denne er deponeret et Indløsningsfond paa 5 pCt. af Cirkulationen. Dette Indløsningsfond regnes som en Del af Bankens Reserve. — Det amerikanske Seddelbanksystem roses almindeligt for sin Sikkerhed, og er ogsaa i Besiddelse

af fornøden Ensartethed; — dets Hovedfejl er: Mangel paa Elasticitet. I Begyndelsen af indeværende Aar fandtes der ikke mindre end 3600 National Banks med en samlet Kapital af over 600 Mill. Dollars, — men den samlede Seddel-Cirkulation udgjorde kun noget over 200 Mill. Dollars.

Sølvdollars. Først efter 1878 har Sølv spillet en Rolle af Betydning i det amerikanske Møntvæsen. Indtil det nævnte Aar var der kun udmøntet omtrent 8 Mill. Dollars i Sølv, og da Møntloven af 1834 havde undertaxeret Sølv noget i Forhold til Guld, cirkulerede der faktisk saa at sige intet Sølv. Men d. 28. Febr. 1878 udkom — trods Præsident Hayes's Veto — den saakaldte Bland-Allison-Act. Denne Lov gav Skatkammersekretæren Paalæg om maanedligt at købe mindst 2 Mill. Dollars Sølv og at udmønte det som »Standard«-Dollars, med »legal-tender«-Karakter. Ialt opkøbte Regeringen som en Følge af denne Lov for 308 Mill. Dollars Sølv, henimod 300 Millioner Unser, og udmøntede deraf 378 Mill. Stk. Dollars. Slagskatten udgjorde altsaa c. 78 Mill. Doll. (Jfr. nedenfor under »Treasury Notes«).

Sølv-Certifikater. Nysnævnte Lov bemyndigede Regeringen til at udstede Sølvcertifikater til, hvem der i Statskassen deponerer Sølvdollars. Om de enkelte Certifikaters Størrelse findes forskellige Lovbestemmelser: sidst bestemmer Loven af 14. Marts, at højst 10 pCt. af dem maa lyde paa over 10 Dollars. De ere ikke »legal tender«, men modtages af de offentlige Kasser, og kunne forlanges indløste med Sølv ved Statskassen. Der cirkulerede af dem d. 1. April 1900 et Beløb paa noget over 400 Mill. Dollars.

Treasury Notes af 1890. Loven af 1878 havde ikke den Virkning, dens Forsvarere havde gjort Regning paa: Sølvets Position forbedredes ikke kendeligt; Sølvet vedblev tværtimod med at falde. D. 14. Juli 1890 udkom da en ny Lov, »the Sherman Act«, stadfæstet af Præsident Harrison. Ved den gaves der Skatkammersekretæren Paalæg om maanedligt at opkøbe $4\frac{1}{2}$ Million Unser Sølv til Markedsprisen; i Betaling herfor skulde der gives Skatkammerbeviser, Treasury notes. Disse Noter skulde være »legal tender« og indløselige paa Forlangende i Mønt — »in coin« — ved Statskassen. Efter Lovens Ordlyd skulde Finansministeren kunne betale Noterne med Sølv eller med Guld efter Forgodtbefindende, »at his discretion«, men da Sætningen: »it being the established policy of the United States to maintain the two metals on a parity with each other upon the present legal ratio« udtrykkeligt opretholdtes, blev han faktisk nødt til at give Guld for dem, naar Ihænderhaveren forlangte det, skønt de var udstedte for Sølv. I Virkeligheden kom disse Noter da til at spille samme Rolle som de nu indløselige Greenbacks. — De forøgede Sølvkøb, der resulterede af Sherman-Acten, og Udstedelsen af Noterne som Betaling fremkaldte snart en vis Uro i Forretningsverdenen, — en Uro, der naaede sit Højdepunkt under Paniken i 1893. Guldet trak sig tilbage, blev »hoarded«, og Regeringens Forraad af dette Metal blev ringere og ringere. Præsident Cleveland fandt det nødvendigt at indkalde Kongressen til en extraordinær Samling, og et Forslag om Standsning af Sølvkøbene blev forelagt den. Efter en haard Kamp i Senatet lykkedes det at drive Loven igennem; den

stadfæstedes d. 1. November 1893. — Lov af 13. Juni 1898 paalagde derefter Skatkammersekretæren at udmønte af det Sølv, der var opkøbt i Henhold til Loven af 1890, mindst $1\frac{1}{2}$ Million Dollars maanedligt. I Henhold til denne Lov opkøbtes ialt 169 Mill. Unser for 156 Mill. Dollars. Derefter udmøntedes indtil d. 1. April 1903 c. 85 Mill. Unser, der havde kostet c. 80 Mill. Dollars, som c. 110 Mill. Sølvdollars. Altsaa havde Statskassen ved denne Udmøntning tjent henimod 30 Mill. Dollars. — Af de udstedte Treasury Notes var indtil d. 14. Marts 1900 for c. 69 Mill. Doll. udgaaede af Cirkulationen. I Henhold til en Lov af 4. Avg. 1886 kunde nemlig Personer, der indleverede Mønt og dermed ligestillede Omsætningsmidler til Statskassen, forlange, at denne gratis sendte et tilsvarende Beløb i Sølv mønt til andre Pladser i Unionen; denne Bestemmelse forklarer i alt Fald tildels, at endel Noter efterhaanden gik ud af Cirkulationen. Tilbage i Cirkulationen var der imidlertid d. 14. Marts 1900 endnu et Beløb af c. 87 Millioner Dollars i Treasury Notes. Nu bestemmer Loven, der udkom nævnte Dag, at saa hurtigt som Sølvdollars udmøntes af det Metal, der købtet ifølge Loven af 1890, skulle Treasury Notes inddrages og tilintetgøres og Sølv-Certifikater skulle udstedes imod de saaledes udmøntede Sølvdollars. Treasury Notes — der lyde paa fra 1 Dollars op til 1000 Dollars — ville da efterhaanden helt forsvinde.

I Henhold til Loven af 1878 udmøntedes af Sølvdollars for 378 Mill. Doll., i Henhold til Loven af 1890 for 110 Mill. Doll. Nogle faa Millioner Trade-Dollars (c. 5 Mill.) ere ommøntede til Standard-Sølvdollars, og yderligere har Statskassen et Sølvbarreforraad paa 88

Mill. Doll., der fremdeles kan udmøntes. Alt i Alt bliver saaledes den yderste Grænse for Sølvdollars-Cirkulationen circa 580 Mill. Doll. Regeringen har gjort, hvad den kunde, for at holde Sølvdollar'erne ude i Cirkulationen, — men de vende alligevel tilbage, og d. 1. April 1900 ansloges Cirkulationen af Sølvdollars kun til 69 Mill. Doll. Derimod cirkulerer der af Sølv-Certifikater for over 400 Mill. Doll.

Sølv-Skillemønt i Størrelser af 10, 25 og 50 Cents, lovligt Betalingsmiddel indtil 10 Dollars. Der fandtes heraf d. 1. April 1900 henimod 80 Mill. Doll. Loven af 14. Marts 1900 bestemmer, at der af det ifølge Loven af 1890 opkøbte Sølv (»the 1890 bullion«) maa udmøntes Sølv-Skillemønter; dog maa Cirkulationen heraf ikke overskride 100 Mill. Dollars.

Nickel- og Bronze-Skillemønt, henholdsvis 5-Cents- og 1-Cents-Stykker, lovligt Betalingsmiddel indtil 25 Cents. Deres Mængde er ikke begrænset ved nogen Lovforskrift. Cirkulationen heraf udgør mellem 20 og 25 Millioner Dollars . . .

Loven af 14. Marts 1900 vil da bl. a. medføre, at nogle af de nu cirkulerende Omsætningsmidler ville forsvinde; men de ville jo blive erstattede af andre, saa den samlede Cirkulation bliver i alt Fald ikke mindre derved. Officielt beregnedes den samlede Cirkulation af Guldmonter (612 Mill. Dollars), Guld-Certifikater (174), Standard-Sølvdollars (69), Sølv-Certifikater (403), Skillemønt af Sølv (74), Noter af 1890 (85), Greenbacks (323), Currency-Certifikater (14 Mill. Doll. efter Lov af 1872), Banksedler (267), d. 1. April 1900 at udgøre: 2021 Millioner Dollars eller noget

over 26 Dollars pr. Individ. (De Forenede Staters Befolkning beregnet til 77^{1,3} Mill. Indb.).

— Konsul, Direktør H. N. Andersen har til Grosserer-Societetets Komité afgivet »Indberetning angaaende Forholdene i Østasien«, der nu er udkommen som en Bog paa 67 store Sider (Det danske Handelsforlag). Som bekendt havde Grosserer-Societetets Komite overdraget Konsul Andersen det Hverv at varetage den danske Handelsstands Interesser paa »Valkyriens« Togt til Østasien. Saa store Strækninger ere befarede af »Valkyrien«, at det naturligvis ikke var muligt at give en udtømmende detailleret Beretning; men Konsul Andersen har bestræbt sig for at ordne og behandle sit Stof paa en saadan Maade, at Beretningen kunde give Svar paa de Spørgsmaal, den danske Handelsstand kunde tænkes at ønske besvarede netop i nærværende Øjeblik; der er saaledes blevet taget særligt Hensyn til de herhjemme fremkomne Forespørgsler om Danmarks Chancer for at kunne deltage i Handlen paa Østen. Baade handelsstatistiske Beretninger og personlige Iagttagelser ere blevne benyttede. Baade almindelige Oplysninger om Handlen mellem Evropa og Østasien og specielle Redegørelser for Ceylons, Straits Settlements', Siams, Kinas og Japans Import og Export m. m. meddeles. Konsul Andersen udtaler, at de Forventninger, der stilledes til Togtet, i fuldeste Maal ere blevne retfærdiggjorte, og han mener, at den danske Handelsstand ikke blot skylder »Valkyriens« Chef, Officerer og Mandskab en øjeblikkelig Tak for det smukke Resultat, men at den navnlig »ved fremtidigt Arbejde bør udnytte den saa smukt